

عنوان مقاله:

گذرایی سرنمونی و حذف مفعول در زبان فارسی

محل انتشار:

دوماهنامه جستارهای زبانی، دوره 15، شماره 2 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسندگان:

Faezeh Salimi - University of Isfahan

vali rezai - University of Isfahan

خلاصه مقاله:

هدف پژوهش حاضر بررسی میزان تاثیر مولفه های گذرایی سرنمونی بر ساخت حذف مفعول در زبان فارسی است. حذف مفعول پدیده ای است که در آن فعلی که ماهیتا متعدی بوده و برای تکمیل معنا به دو موضوع فاعل و مفعول نیاز دارد، با حذف مفعول خود به فعل لازم تبدیل می شود. با این حال، بدون آن که بافت کلی سرخ هایی پیرامون هویت مفعول به دست دهد، مخاطب قادر به درک معنای جمله بوده و درک مفهوم مفعول محذوف برای او امکان پذیر می باشد. با توجه به اینکه حذف مفعول از عوامل کاهنده ی ظرفیت فعل و به تبع آن کاهنده ی میزان گذرایی است، انتظار می رود در این ساخت مولفه های گذرایی سرنمونی بیشتری با ارزش منفی حضور داشته باشند. به منظور بررسی این موضوع ۴۳۵ مورد حذف مفعول از منابع متنوع استخراج گشته و تاثیر مولفه ها به صورت مجزا بر هر نمونه مورد بررسی قرار گرفته است. این مطالعه نشان می دهد که مولفه هایی نظیر ارادی بودن و کنش گری تاثیری بر حذف مفعول ندارند و بر خلاف انتظار بسامد ارزش مثبت مولفه های جنبشی، وجه و مثبت بودن که بیانگر میزان گذرایی بالا است در چنین ساخت کاهنده ی گذرایی بیشتر بوده است. طبیعتا حذف مفعول از دیگر مولفه های گذرایی سرنمونی پیروی می کند و بسامد ارزش منفی این مولفه ها در این ساخت بیشتر بوده است. بررسی میزان تاثیرگذاری مولفه های گذرایی سرنمونی و دلایل آن، ارائه آمار مربوط به بسامد هر یک در ساخت حذف مفعول و در نهایت معرفی پیوستاری از شرایط سرنمونی حذف مفعول، مواردی است که در پژوهش حاضر به آن پرداخته شده است.

کلمات کلیدی:

object omission, valency-reduction, prototypical transitivity components, verbal valency, transitivity-reduction
حذف مفعول، گذرایی سرنمونی، ظرفیت فعل، کاهش ظرفیت، تغییر گذرایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1918877>

